
Samenstelling:

Aanwezig:

de heer Krijn Henrotte, Voorzitter; de heer Patrick Dewael, Burgemeester; mevrouw An Christiaens, Schepen; de heer Johnny Vrancken, Schepen; de heer Patrick Jans, Schepen; de heer Marc Hoogmartens, Schepen; de heer Gerard Stassen, Schepen; de heer Guy Schiepers, raadslid; de heer Jos Schouterden, Schepen; de heer Hugo Biets, Raadslid; de heer Francis Bellefontaine, Raadslid; mevrouw Andrée Fossé, Raadslid; de heer Geert Landmeters, Raadslid; mevrouw Jeannine Vanvinckenroye, schepen; de heer Patrick Leenders, Raadslid; de heer Bart Princen, Raadslid; mevrouw Greta Vermeulen, Raadslid; de heer Ruben Stassen, Raadslid; mevrouw Evelyne Stassen, Raadslid; de heer Steve Hoste, Raadslid; mevrouw Carly Vanschoonwinkel, Raadslid; mevrouw Kelly Roosen, Raadslid; de heer Yves Knaepen, Raadslid; mevrouw Indra Servaes, Raadslid; de heer Guido Vossen, Raadslid; de heer Eugène Van Den Rul; mevrouw Lucienne Castermans; de heer Luc Houbrechts, algemeen directeur

Verontschuldigd:

de heer Eddy Manet, Raadslid; de heer Toon Caubergh, Raadslid; mevrouw Do Hee Duchateau, Raadslid; de heer Sam Marx, Raadslid

---

1   2021_GR_00103   SAMENVOEGING VAN GEMEENTEN - GOEDKEURING VAN DE PRINCIPIËLE BESLISSING TOT SAMENVOEGING VAN DE STAD TONGEREN EN DE STAD BORGLOON - GOEDKEURING

BEKNOPTE SAMENVATTING VAN BESLISSING

De Gemeenteraad hecht zijn principiële goedkeuring aan een vrijwillige samenvoeging van de stad Tongeren en de stad Borgloon.

MOTIVERING

JURIDISCHE GROND

Het decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017 (DLB) voorziet in titel 8 de mogelijkheid tot vrijwillige samenvoeging van gemeenten (fusie).

Op grond van artikel 345, 345/1 en 346 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur is de Gemeenteraad bevoegd.

Het besluitvormingsproces verloopt in twee stappen. In een eerste fase nemen de gemeenteraden van de samen te voegen gemeenten een gemotiveerde principiële beslissing. Zij maken hun intentie tot samenvoeging kenbaar aan de Vlaamse regering (art 345 DLB).

Er is in het DLB geen uiterste datum bepaald voor het nemen van deze principiële beslissing.

De gemeenteraden wijzen in onderling overleg één van de algemeen directeurs aan die optreedt als algemeen directeur-coördinator van de samenvoegingsoperatie op ambtelijk niveau. Hij voert ook de opdrachten uit die hem in het DLB worden toegewezen. De algemeen directeur van de andere betrokken gemeente staat hem hierin bij. Dezelfde regeling bestaat ook voor de financieel directeur-coördinator (art 346 DLB).

in een tweede fase nemen de gemeenteraden de definitieve beslissing over het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging. Deze beslissing wordt ingediend bij de Vlaamse regering uiterlijk op 31 december van het tweede jaar dat voorafgaat aan de samenvoegingsdatum.

Het gezamenlijk voorstel tot samenvoeging bevat de kadastrale gegevens waaruit de grenzen van de nieuwe gemeente blijken, het voorstel voor de naam van de nieuwe gemeente en de beoogde samenvoegingsdatum (art 347 DLB).

Het voorstel wordt definitief na goedkeuring van het samenvoegingsdecreet in het Vlaams Parlement (art 348 DLB). In principe behandelt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet voor het zomerreces van het jaar dat volgt op de definitieve beslissing van de gemeenteraden.

ARGUMENTATIE

De Vlaamse regering wil schaalvergroting ondersteunen om sterke en bestuurskrachtige lokale besturen te creëren. Dit gebeurt onder andere door samenvoelingen van gemeenten te stimuleren en te ondersteunen. De Vlaamse regering neemt verschillende maatregelen, namelijk een tijdelijke verhoging van het aantal uitvoerende politieke mandatarissen, een schuldovername, een garantieregeling voor verschillende fondsen, een optimalisatie van het decreet van 22 november 2017 over het lokaal bestuur en een ondersteunende opdracht voor de provinciegouverneurs. Lokale besturen kiezen vrijwillig of en met wie ze samenvoegen.

Op 16 oktober 2020 gaf het College van burgemeester en schepenen de burgemeester en de algemeen directeur een mandaat om met de gemeenten Borgloon, Heers en Kortesseem de bereidheid tot een fusie af te toetsen.

De nodige contacten werden gelegd. Kortesseem en Heers gaven te kennen geen belangstelling te hebben. De stad Borgloon was wel bereid tot een gesprek. Diverse contacten op zowel politiek als ambtelijk niveau hebben in de loop van de voorbije maanden plaats gevonden.

De vijf gemeenten van het kanton Borgloon hebben inmiddels ook een bestuurskrachtanalyse laten maken door CC Consult.

Het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Borgloon heeft inmiddels kennis gekregen van de resultaten van deze bestuurskrachtanalyse en heeft naar verluidt vastgesteld dat de globale conclusie van het rapport van CC Consult aangeeft dat er tussen de 5 gemeentebesturen van het kanton Borgloon verschillende visies zijn op het vlak van een fusie of intergemeentelijke samenwerking. Het College van de stad Borgloon stelt ook vast dat het vertrouwen tussen de vijf gemeenten onvoldoende groot is om een fusietraject met kans op succes op te starten. Bovendien zegt de studie van CC Consult dat een fusie met de 5 gemeenten van het kanton niet wenselijk is. Het College van de stad Borgloon heeft op 27 juli 2021 beslist dat het aangewezen is dat de Gemeenteraad van de stad Borgloon best beslist om een fusietraject op te starten met de stad Tongeren.

Tongeren grenst ook aan Hoeselt, Bilzen en Riemst.

De Gemeenteraden van Bilzen en Hoeselt hebben beslist een gezamenlijk fusietraject op te starten.

De gemeente Riemst wenst deze bestuursperiode geen stappen tot fusie te zetten.

Bijgevolg is enkel de stad Borgloon een mogelijke en reële fusiepartner voor de stad Tongeren.

Partner die tevens te kennen heeft gegeven daadwerkelijk belangstelling te hebben.

De gesprekken van de voorbije maanden tussen ambtenaren van beide steden hebben reeds tot verschillende projecten rond samenwerking geleid :

- er is een project opgestart om van uit het WZC De Motten in Tongeren het WZC Bloesemhof in Borgloon van warme maaltijden voor de residenten te voorzien;

- er is een vraag van uit Borgloon naar een gemeenschappelijke directie voor beide WZC's;
- er zijn reeds kleinschalige samenwerkingen op het vlak van toerisme (o.a. gemeenschappelijk initiatief bij de opening van het toeristisch seizoen).

Op 30 april 2021 heeft het College van Burgemeester en Schepenen van Tongeren een consultancyopdracht gegund aan Ernst & Young (EY). De opdracht betreft de ondersteuning bij het verkennend voortraject van een potentiële vrijwillige fusie. Aangezien al snel bleek dat er (enkel) vanuit Borgloon concrete belangstelling kwam, werd de consultancy opdracht toegespitst op een mogelijke fusie tussen Tongeren en Borgloon.

Belfius heeft eveneens een financieel profiel gemaakt van de potentiële fusiegemeente.

Een aantal elementen die uit de diverse gesprekken en studies blijken :

- de nieuwe fusiegemeente zou 42.341 inwoners tellen en voldoet daarmee ruim aan de criteria die Vlaanderen vooropstelt. De nieuwe gemeente krijgt hierdoor de maximale schuldovername van 500 euro per inwoner;
- de nieuwe fusiegemeente wordt hiermee de 4de gemeente van Limburg en de grootste gemeente in oppervlakte;
- de nieuwe gemeente wordt hiermee de grootste regionale centrumstad van Limburg;
- de nieuwe gemeente omvat 2 verstedelijkte kernen en 30 deelgemeenten met een vergelijkbaar profiel;
- er komt (op basis van het hogergenoemde inwonersaantal) een schuldovername van 21.170.500 euro. Deze schuldovername verhoogt in, belangrijke mate de investeringscapaciteit van de nieuwe fusiegemeente (ten opzichte van vandaag);
- de schuldovername leidt tot een minderafgifte aan annuïteiten van ongeveer 1,7 mio euro per jaar;
- de schuld per inwoner zal na de fusie nog 1.223 euro bedragen tegenover nu 2.077 euro voor Tongeren en 1.666 euro voor Borgloon;
- de nieuwe fusiegemeente blijft een regionale centrumstad. Dit betekent dat er een fusiebonus uit het Gemeentefonds komt van ongeveer 777.000 euro (ook alle inwoners van Borgloon worden dan gerekend als inwoners van een regionale centrumstad);
- hierdoor verhoogt niet alleen de investeringscapaciteit, er is ook ruimte voor belastingverlaging voor zowel de inwoners van Borgloon als die van Tongeren (cfr. de belastingdruk is nu in beide steden ongeveer even hoog (765 euro per inwoner in Borgloon en 761 euro per inwoner in Tongeren));
- de fusiegemeente zal 711 personeelsleden tellen. De fusie moet het mogelijk maken om niet alle pensioneringen te vervangen. Ook dit kan een besparing opleveren.
- er zijn efficiëntiewinsten mogelijk op alle terreinen. Quick wins liggen sowieso in de samenwerkingen op het vlak van de WZC's, toerisme en cultuur.

De intentie tot samenvoeging wordt gedeeld door het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Borgloon. De principiële beslissing tot samenvoeging wordt op 2 september voorgelegd aan de Gemeenteraad van de stad Borgloon.

In bijlage afschrift van:

- Besluit CBS dd. 02.08.2021
- Financieel profiel Belfius
- presentatie Ernst & Young

FINANCIËLE GEVOLGEN

Ja

ADVIEZEN

Financieel Directeur

Advies: Gunstig advies
Toelichting: Akkoord met voorstel van beslissing

Rudi Diels
financieel directeur

BESLUIT

ARTIKEL 1

De gemeenteraad hecht zijn principiële goedkeuring aan een vrijwillige samenvoeging van de stad Tongeren met de stad Borgloon.

ARTIKEL 2

De beoogde samenvoegingsdatum is 1 januari 2025.

ARTIKEL 3

De voorgenomen samenvoeging wordt verder onderzocht met het oog op een eventuele goedkeuring van het gezamenlijke voorstel tot samenvoeging door de gemeenteraad en indiening van dit voorstel bij de Vlaamse regering uiterlijk op 31 december 2023.

ARTIKEL 4

Algemeen directeur Luc Houbrechts wordt aangeduid als de algemeen directeur-coördinator. Algemeen directeur Vera Leemans ondersteunt hem.

ARTIKEL 5

Financieel directeur Rudi Diels wordt aangeduid als de financieel directeur-coördinator. Financieel directeur Hilde Thonnon en adjunct-financieel directeur Inge Borgerhoff ondersteunen hem.

ARTIKEL 6

De Vlaamse regering wordt in kennis gesteld van de principiële beslissing tot samenvoeging. Dit besluit heeft pas uitwerking wanneer de gemeenteraad van de stad Borgloon ook zijn principiële goedkeuring aan de samenvoegingsoperatie geeft.

Namens de gemeenteraad

Get. Luc Houbrechts
Algemeen Directeur

Get. Krijn Henrotte
Voorzitter

Voor eensluidend afschrift,

De Algemeen Directeur

Voorzitter

